POKROK ZÁPADU.

Vychází každý čtvrtek.

Redaktor a vydavatel: Jan Rosický.

PŘEDPLATNÉ

INZERÁTY

Pokrok Západu,
Omaha, Neb.

Tiskárnu najdeš ve 9 č. 916 Farnam st.

Entered at the Post Office at Omaha, Neb., as Second Class Matter.

Omaha, Neb. 21. září 1882.

M. K. Turner za poslance do kongresu.

Poprvé v dějinách Nebrasky kandiduje pro třetí poslanec do kongresu muž lidu, který již nejen slovy, nýbrž skutky dokázal, že pochopuje důležitost doby nynější a potřeby, aby přehmaty drah byly obmezeny. Jak minule jsme již oznámili, stala se v republikánské straně v třetím okresu poslaneckém roztržka. Delegáté drahám zaprodaní postavili co svého kandidáta pověstného Valentina, delegáté občanstvo zastupující navrhnuli M. K. Turnera. Ovšem že i demokraté kandidáta postaví, tak že budou v okrsku tom tři kandidáté. Však zkušenost z minulých roků poučuje nás, že demokratický kandidát bude též nepochybně pod vlivem drah a proto všem občanům upřímně smýšlejícím, o blaho a prospěch svůj i celé země dbajícím, nezbývá jen jedna cesta, hlasovati pro M. K. Turnera, uznaného kandidáta lidu a odpůrce drah.

Turner narodil se v Cadiz, Ohio dne 23 června 1838 a jest tedy 44 roků stár. V mládí svém nabyl obyčejného školního vzdělání, co hoch pak pracoval do 16 roku stáří v obchodu, až nastřádal si tolik, že mohl pokusiti se o nabytí vyššího vzdělání. Studoval pak na Franklin a Antioch ústavech, načež věnoval se učitelství. Roku 1863 vstoupil do armády, v které do konce války setrval a r. 1870 přestěhoval se do Columbus, Nebraska, kde založil a dosud rediguje časopis *Journal*, při čemž hledí si hospodářství, maje velkou farmu 3 míle od města, kterou sám spravuje. V časopise svém hájí horlivě právo lidu proti útiskům monopolu a že smýšlí tak jak píše, o tom podal důkazu v minulé legislatuře. Byl totiž před 2 roky zvolen do zákonodárství co senator za okresy Platte a Colfax, ač oba okresy jsou demokratické většinou 200 až 300, on však ovšem ucházel se o senatorství co republikán. To svědčí o jeho oblíbenosti tam, kde nejlépe jest znám. Jeho jednání v legislatuře jest nejlepší zárukou pro budoucnost. Ve všech otázkách mluvil horlil a hlasoval pro právo a pravdu. Byl proti tomu, aby náměstku guvernéra, patrnému náhončímu drah, svěřeno bylo sestavení komisí; on zastával se sestavení zvláštní komise železniční k upravení dopravy po dráhách; on horlil pro zákon, kterým by drahám zamezeno bylo nespravedlivé nadržování s jedné neb útisk se strany druhé; on hlasoval pro zákon na snížení dopravného; on hlasoval proti povolení peněz na stavbu kapitolu a v zvláštním zasedán, hlasoval pro pokárání Carnese pro jeho prostřednictví v pokusu uplacení poslance Robertse. Slovem, vždy a všude pozvedal hlasu svého v zájmu lidu a proti veškeré korupci, všemu darebáctví. Ač, co se týče volby poslance do kongresu, nepadá otázka temperenčnictví na váhu, přece nemůžeme pominouti mlčením, že on hlasoval ani pro zákon Slocumův, nynější zákon o license, takže i v té otázce jest jistým a spolehlivým.

A kdo že jest jeho soupeřem? Valentine, ten samý Valentine, který za svého 4letého účinkování v kongresu ani jednou neotevřel ústa svých k řeči; ten samý Valentine, který tam hlasoval pro každý hvindl, každé zlodějství; který tam odporoval každému zákonu na šetření popletaného a obmezení monopolů; který dobře věděl, že U. P. dráha držitel čáti pozemků, neplatí z pozemků svých žádné daně a osadníci musí celou tíhu daní sami, ale nepokusil se nijakým způsobem o ulehčení břímě toho, který navrhoval, aby tak zvaný dodatkový poplatek, Majors, který činil nárok na místo poslanecké na základě statkovaného pořtu obyvatelstva pomocí přítele Valentinova Schwenka, obdržel plat za mimický jako i tento kongres; který vynikl podrobně penzi pro paní J. N. Selah, dcerušky, že manžel její již nežil a nežil v době kdy syn její zemřel, před 18 roky, ač rodina ta zná autor R—33 roků a sě manžel dosud jest živ a pracuje; který v soukromém životě jednal tak podvodně, jako v životě veřejném; který nynějšího okr. pokladníka v Omaha, Rushe, v spiknutí s bratrem sefm o [illegible] připraviti se pokoušel; který vyšlal na osadníka George W. Suttonovi z Dodge Co. pár koní, vůz a harmonii, nechaje mu zajmouti lichvářské pozemek a zavázav se, že mu patent od vlády naň dobyde neb 250 dol. v náhradu za koně a vůz vrátí, což však nesplnil. Však k vypočítávání hříchů jeho najednou nestačily by sloupce listu našeho. Pojednávali jsme o nich časem od času a Valentine a jeho činy nejsou proto naším čtenářům neznámy. Znajíce naše české voliče, že snaží se jen to co pravého činiti, doufáme, že ve volbě příští ani jediný z nich, bydlící v okrsku třetím (totiž v Dodge, Colfax, Howard, Valley, Holt, Knox a ostatních severních okresech) nedá hlasu Valentinovi, nýbrž hlasovati bude pro Turnera. Turner budiž heslem každému, kdo poctivě smýšlí, komu jde o obmezení drah a prospěch osobní i všeobecný.

Rozklad a kristalisace stran.

II.

Proč se otázka celní nehodí za hlavní basis národní strany.

Za administrace pres. Jacksona vzrostal — jak známo — tuhý spor v kongresu, a v národě, ohledně cla, an jedna část si právě tak ostře a příkře žádala *obchod svobodný* jako druhá *clo ochranné*; státy známé co "severní" držely se poslednějšího, kdežto státy jižní se domáhaly jeho zrušení — a konečně došlo to tak dalece, že se jižní Karolina prohlásila za tou příčinou "z unie za vystouplou." Byla však na to různým vystoupením se strany vlády washingtonské přinucena k poslušnosti a president Jackson hned na to psal v jednom svém dopise na jistého přítele svého v Georgii následující pomátný výrok: *Otázka celní byla tentokráte jenom* **zámínkou** *Jižní Karoliny, aby mohla z Unie vystoupit, a přísti zámínkou bude k tomu samému cíli* **otroctví.** A skutečně se to stalo. "Zámínka otroctví" byla sice Lincolnem zrovna tak udušena, jako dříve zámínka celní Jacksonem, ale přece je z toho vidět, že clo je velmi schopno vzbuzovati spory "sekcionální," to jest takové, kdež jedna část země by byla zrovna tak příkře na odpor jistým zákonům celním, jako by jiná si jich přála. Nebezpečenství to jest tím větší, čím jest tato země rozsáhlejší a ve svých vlastnostech klimatických a přírodních rozdílnější. Co by toho tedy aneb aspoň mohlo býti následkem, když by si strana jistá vzala zrovna ten zástoj za svůj hlavní, tak žeby na straně druhé vyvolala zase právě tak horlivou stranu jeho odpůrců? Zajisté nic jiného, nežli žeby se tyto protivy zájmů čím dále tím více kristalisovaly, žeby se tím mezi oběma těmito živly národa a částmi země trhlina ustavičně zveličovala, až by snad zase vypukla nebezpečná, aneb do konce i osudná rozbroj. Čím se tyto dvě protivy zájmové budou kdy příkřeji naproti sobě stavět; čím více se ten zástoj bude vylučovat ze směsice ostatních a starati za charakterický ráz národních stran, tím horší a horší to bude muset míti následky, a proto jest lépe, když zůstává tato otázka celní v pozadí, tak aby ji toliko *kongres* řídil dle vyvstávajících potřeb a na základě ustavičných kompromisů, kdež by representanti všech zásad mohli vystupovati právě tak dobře pro jednu její stránku jako pro druhou.

A když se to dobře promýslí, vždyť toho ani tak dalece není třeba, aby se otázka cla stávala hlavním bodem zápolení stran národních. Co je na tom — n. př. — když republikánská strana v Nebrasce, Iowě, Minnesotě a t. d. si zvolí do kongresu členy s názory pro svobodný dovoz a nebo pro zmírnění cla na jistou výši a státy New York, Pennsylvanie a jiné průmyslové asi požadavku takovému právě opačných? Oba ty různé názory mohou u všech těchto jistých dobře pracovati pospolu na všech jiných účelných, což platí zrovna tak dobře o representantech strany jiných, neb by se tím organismus mocně bořil. Povaha cla jest takovák, že se výška jeho ustavičně musí měniti dle povstávajících okolností v ostatním světě, clo pravidlný pozor naše poměry obchodní s cizinou a nemůže tudíž býti nikdy hlavním praporem a znakem národních stran v republice, protože to rozhoduje velmi mnoho liberálně [illegible] a vliv národohospodářských poměrů takových národů, jenž od nás jsou zcela nezávislé. Bylo by to možné aby se strana "svobodného dovozu" ihned u nás přeměnila ve stranu prohibitivního cla, když by se buďto anglické poměry, aneb anglické zájmy, náhle změnily, tak žeby toto bylo našemu národu buďto prospěšným a nebo naopak? *poměry* vzájemné jednotlivých velmocí ostatního světa se ustavičně mění, čímž zase právě tak jsou změňovány k nim poměry naše vlastní, a tu se nikdy nevěchá na dlouho předvídati účinkování obchodních smluv a poměrů; protož také nemůže nikdy být v tom ohledu stavěn žádný rozvratný princip celní. Běh doby vyvolává změny ve všech národech a protož musí míti také vláda každého národa vždy dosti pružné schopnosti, aby dle takových změn mohla zájmy svých občanů chrániti. Svažme ji ale utvořením výhradně celních stran ruce, tak že by bylo možno vždycky jenom za dlouhou řadu let z národa jinou representaci vytáhnouti, která by se hodila k takovým okolnostem změněným — a budeme míti hnedle mnoho k litování. —

Všechno to, co jsem tuto pověděl, týká se ovšem jenom toho, jak dalece má clo souvislost *se stranami*, při čemž nebéřu žádný ohled na otázku, zdali-liž nám zde v Americe nyní je prospěšnějším clo vyšší neb nižší, aneb dokonce žádné. To jest jiná otázka, a já mám za to, že se nenechá nikdy tak rozluštiti, aby to uspokojilo všechny krajiny celé tak rozsáhlé země, jako jsou Spoj. Státy. Nechme však tuto otázku ohledně škodnosti a nebo užitečnosti cla docela stranou a podívejme se k tomu prozatímně jenom tak dalece, pokud se to týče schopnosti toho zástoje státi se jakýmsi základním kamenem ku sestavení velké politické strany národní.

Vláda ústřední Spoj. Států, to jest kongres, výkonná moc a soudní odbor, stojí sama pro sebe co neodvislá stvůra, totiž aspoň tak dalece neodvislá, pokud ji to neobmezují volby — a hledáme-li v ústavě články o povinnostích té vlády, tedy že jsou rozmanité; když ale pátráme v té samé ústavě naproti tomu po tom, odkud tato vláda má čerpat ony prostředky, kterými by se mohla pro plnění oněch povinností svých držet, shledáme že má jenom jediný pramen, totiž článek 1. odd. 8. ad. 1.), kdež se praví, že kongres má moc ukládati daně, cla a poplatky, jakož i ty samé vymáhati; ale hned na to se v samém tom článečku dokládá: "ale tato cla, tyto daně a poplatky — vládou spolkovou rozpisované, *mají býti po celých Spoj. Států stejné.* Kongres tedy nemůže vypsati žádnou daň dle okolností místních tak aby v Kentucky bral jistou daň z tabáku a kořalky, v Louisianě z cukru, v Pennsylvanii ze železa, uhlí a oleje a v Nebrasce z kukuřice, an jedno se pěstuje zde a jiné onde; kongres ten může vypsati daň pouze takovou, kteroužto může jedním a tím samým zákonem vybírat zrovna tak dobře v New Yorku, jako v Kalifornii, u Golfu jako v Minnesotě. Než nevyzírá tu z toho, že to jest velmi těžkou záhadou nějakou daň takovou vymyslit, aby se každému hodila a aby každého stejně tížila bez ohledu na krajinu jeho, obydlí a na druh jeho výživy? *Nač* má se tato spolková daň vůbec uvrhovat, an přece být musí? Má se uvrhnout, aby potřeba každého stejně, snad na *blaw* obyvatele? Věnujte tomu chvíli úvahy a hnedle poznáte, že to nejde a že by se to ani nedalo provádět — a ta stojíme zrovna před takovým problémem, jako při clu, an však žádná daň nemůže být tak rozvrhena, při okolnostech různých, aby při vyhovění možnému ve stáru nebo nemálilu jednom nebyla důsledkem s nespravedlivostí v jiném. Pro tu velikou sotu, v které v každém státě panují velice různé poměry, je to úplně nemožno vypsati jednotným zákonem všeobecně platnou daň, aby se někde na ni nedoplatilo — a přece někde více takového bylo musí, an vůbec národní musí otevřeno žádný jiný prameň!

Až dopsané se to zkoušelo jenom na málo spůsobech; příjmy spolkové vlády plynuly hlavně jenom ze cla, z daně na výrobu lihu, z daně hackovací, ze stavk a jiných takových *malichernosti*, což vše ale nenamenalo mnoho, an hlavní díl plynul vždy jenom z dovozního cla. Když tuto toto clo srušíme, kam pokládáme to naší vládu ústřední aby si obstarala pro své potřebné fondy? Věru bych tomu byl *povděčen*, kdyby mně někdo poukázal na nějaký ten "*caltrop*" pramen daně spolkové, který by byl přesně *dostatečným*, a za druhé spolehlivějším a schopnějším nežli jest clo!

Jestli žeby tedy v tomto ohledu skutečně mělo být tak velmi nalevaných potřeb jakési reformy, proč by tomu nemělo předcházeti to nějaké opatření, aby se vládě ústřední její potřebné příjmy zabezpečovaly? Proč se dříve, u př. všechny povolené výdaje spolkové vlády hned při povolení nerozvrhujou dle jistých pravidel na jednotlivé státy celou přílušnou sumou, tak aby si pak tato svoji povinnost legislatura mohla rozvrhnouti na jednotlivé okresy a nebo občany dle svého zvláštního způsobu a uznání na základech okolností? Co by tu pak bylo do toho občanům Illinoisu, jak si v Kentucky svojí povinnou část na vládu spolkovou skládají, zdali dle gallonů whisky anebo dle něčeho jiného tam všeobecného, co jinde náleží mezi zvláštnosti. Co by bylo do toho občanu v Kansasu, zdali se daň tato v Chicage platí dle fabričního komínu a nebo dle šířky nohavic? Jen když by každý stát svojí částku odvedl, to *jak ji sebral* by bylo jeho věcí a a vláda spolková by pak mohla i bez cla se obcházet; dokud není ustanoveno to, aneb něco podobného, bude asi velmi těžko clo snížit.

A protož myslím, že se i z této příčiny otázka celní nehodí za základ nové národní strany.

Právo menšiny.

Když as před 30 roky republikánská strana povstala, opírala se ví moci proti tak zvané "svrchovanosti lidu", kterézto zásady Stephen Douglas se zastával a kterář čelila k tomu, že v každém území Soustátí "většina lidu" má právo zaváděti otroctví. Vším právem považovala republikánská strana zásadu tuto za ohavné převrácení a překroucení pojmu o vládě národa. Právem tvrdila, že nahodilá většina obyvatelstva jisté země *nemá* práva prohřešiti se na svobodě menšiny, nýbrž že menšina má práva, které většina nesmí ničiti neb jich se dotknouti.

Když republikánská strana započala svůj zápas proti ztřeštěné nadutosti otrokářů, musela s počátku těžce zkoušeti s předsudkem jiná severu proti černochům panujícím. S úsměškem nazývali je "černošskou stranou" neb "černými republikány". Poslednější název tak vytrvale jim přikládán, že jednou Augsb. Allg. Ztg., když zvolen republikánský mayor v jednom velkém americkém městě (jestli se pamatujem dobře, v Pittsburghu) s opravdovostí čtenářům svým sdělila, že černoch poprvé v úřad mayora zvolen byl. Tak zevrubně bylo mezi otrokáři veřejné mínění porušeno, že již pouhé podezření příznivého účastenství neb soucitu s černochy postačilo, aby takový byl "znamenán". Co bylo platno republikánům ujišťování, že jim jedná pouze o všeobecnou osobní svobodu a spravedlnost? V očích sprosté, fanatické lůzy byli a zůstali jednoduše "zbožňovateli černochů". Místo všech odpovědí na důvody republikány uváděné, postačila otázka v tonu nevyrovnatelné oškliveti pronášená: "Chtěl by jej zasnoubiti dcera svou černochu?" Načež ovšem mnozí slabí, "mírní" republikáné se zaplašovali, že tak hrozná myšlenka jim ani ve snu nenapadla.

Položme nyní na místo "nigra" z r. 1854 lihovaníka, sládka neb bostinského z roku 1882 a máme nyní obraz poloher onoma. Jen že úlohy jsou vyměněny. Neboť tentokráte jest to republikánská strana v Kansas, Iowa, Ohio, Indiana, Michigan, která pro ona Douglasem první vymyšlenou pitvornost, "svrchovanost lidu" hoří. Ona tvrdí, že většina "lidu" *sedmeretá* přáva má činiti co chce, majetek, výživu a cestou svobodu menšiny dle libovůle ničiti. Pro pohlánděné lotry druhou St. Johna jest to tak nezvratným hlasem víry, že každého kdo o tom pochybuje za tupitele a zloděje za prohlašují. Avšak i smrtedlní vodnář druhou obojího *Evening Journal* zouří. "Což může být pravějšího, přirozenějšího, jednodušího a spravedlivějšího, než aby otázka zdali lučkarka, víno a pivo kotovány a prodávány být smí, předložena byla lidu k odhlasování?" A tak jako před 30 roky demokraté republikány vinili, že jsou stranou nigrů, tak nyní republikánští vodnáři nazývají obrance osobní svobody "stranou salonů." — Každému kdo řekne slovo ve prospěch práva majetnického a práva osobního, křičí se vztekle "Ty též stojíš v řadu salonářů, jedná se ti o svobodnou kořalku! My ale jsme stranou mravnosti a veřejného pořádku a nebudeme trpěti, aby salonáři nad námi panovali, atd."

Republikánská strana nenechala se té doby v boji proti Douglasově svrchovanosti lidu máti předhůnkou, že sestává ze zbožňovatelů nigrů; — tak nesmí se odpírci St. Johnovy "svrchovanosti lidu" nechat máti tím, že jsou stranou salonářů.

Proti čemu bojují, jest skrucování nadvlády lidu v despotického netvora, který přirozené práva osoby a majetku ničí a rozšlapuje. Co tvrdí, jest, že většina lidu má právě tak málo práva majetek a výživu statisíců lidí ničiti, jako z lidí otroky činiti. Oni zavrhují rozhodně náhled, že jest právě a nestranné, předložiti lidu k odhlasování otázku, zdali veškeré opojné nápoje mají být zapovězeny. Oni by považovali za právě tak spravedlivé a nestranné, aby se lidu předložila k odhlasování otázka, zdali všechny časopisy mají potlačeny, an mnohé z nich jsou školou zločinu; aby všechny nedělní nedělní školy byly zakázány, proto že z nich nesčetní pobožní darebáci, kasovní zloději a podvodníci vycházejí; aby rození dítek na dvě obmezeno bylo; aby každý otec nechal své dítky, křtíti a těm podobné. Tyto a podobné otázky leží tak mimo kruh práva obecného o nich hlasování, jako otázka, zdali by zde na místo vlády republikánské měla zavedena býti monarchická.

Většina žádnými ohledy na svobodu a přirozená práva menšiny neobmezená, není vládou lidu v tom smyslu, jak se pojmu tomu obecně vyrozumívá. Ona také není republikánskou formou vládní, nýbrž pouhou drzou vládou násilí. Jestli že menšina pobláznšnou většinou jako stádem bůvolů přes ní se ženoucích pošlapána jest, a neb jestli tlačena jest železnou patou cara Ivana: — jaký jest to rozdíl pro oběti tyranie? V jednom jako druhém případu jest to brutalní násilná vůle panujícího, který bez ohledu na rozumové neb právní důvody ovládnutým železnou nutnost ukládá. "Stat pro natione voluntas", totiž, na místě důvodů platí má vůle, to jest výrokem despota a takovým despotem chtí zastanci prohibice učiniti většinu lidu.

Moc ovšem je nad právo, ale proto ještě není právem. — Anglo-američtí jsou hrdi svými "revolučními otci", svými předky, kteří násilně svrhnuli jho "nesnesitelného tyranství" krále britického. Ale to tyranství, které nyní jménem vůle většiny milionům občanů vnuceno býti má, jest mnohem nestydatější, drzejší a násilnější, než ono, které Anglicko na svých koloniích páchalo. Jemu každým spůsobem odporovati jest tak záslužné, jako byl odpor proti tyranskému panství Anglicka.

Ills. Staatg.

Čtenářům románu.

Nepovrnutí korektura [illegible] v románu Poslední Tášetína v minulém čísle chyba v posloupnosti stránek. Dvě stránky poslední (98 a 97) jsou přehozeny jedna za místě druhé. Kdo román svůj skládá, může si chybu tu lehce opraviti, když stránku vyříznu a obsažený zvrat na to své místo vlepí. Komu by bylo zatížko tak arch si opravit, ouhlí nám laskavě odešle si přečte arch jiný a zašlenou ochotně místo chybného arch, v kterém stránky jdou dobře po sobě.

Listárna.

DO NEBRASKA. — Pro ku-klucy, kteří svůj arch jsou své před postřelem lidmi chrý vají, nemáme odporědi.

Novinky z New Yorku.

(od zvláštního vybraného korespondenta.)

New York 14. září 1882.

Zlejší noviny přepínky jsou po [illegible] spřevami a kalkulacemi, které kdysi [illegible] chtěl předpokládat, musely nevyhnutelně přijíti o rozum. Co září je do hry, toto může dle [illegible] nemusí, to ale vyvolat musí konflikt, to bouří a vášnivého živlu až divoposti. Takto na příklad září [illegible] v Cornell. Je pravda, dříve než byl [illegible] vyhlášen volby, jakož hlasy na sílení pro něj nebyly [illegible] chování svými. Ale co se stal [illegible] volí [illegible] a prvních, vášeň svůj vše s tím mají pro dobro lidí a pod- vali vše domy [illegible] byly mezi policejní přestřely a [illegible] již na [illegible]. Byl [illegible] [illegible] Republikánské [illegible] [illegible] [illegible]